

Den Danske Schweisshundeforening arrangerte den 17. og 18. mars et seminar for ettersøksjegere i Nymindegableiren. I den forbindelse ble to representanter fra Norsk Schweisshundklubb invitert til å delta, men dessverre ble bare undertegnede som reiste.

Nymindegableiren er en militærleir brukt til undervisning, og ligger på vestkysten av Jylland, en times kjøring fra Billund. Rommene er av hotellstandard med både bad og TV. I matsalen ble det servert mat som ikke står tilbake for noen norsk offisersmesse.

Jeg ankom leiren fredag kveld, og etter noen håndtrykk, men før jeg hadde fått heng fra meg jakka var smørbrødene og ølet på bordet, med beskjed om å spise. Den danske gjestfriheten fornekter seg ikke.

Som seg hør og bør ble seminaret åpnet med hornblåsing

Første foredrag var av en dansk dyrlege og forsker på hundens nese, Bille Ruwald. I tillegg til å være faglig dyktig, var han også en dyktig foreleser, riktig underholdende å høre på. Her er noen av poengene fra hans foredrag:

- Hundens nese består 220 millioner celler, staver eller hva man nå kaller dem. På hver av disse er det 1000 tråder som hver er i stand til å gjenkjenne 1 duft. Disse trådene skiftes hver 30-60 dager, og når nye kommer vil flere og flere av dem gjenkjenne den duften hunden blir trent på, eller aller helst liker å blir trent på. Hva sier så dette oss? Hundene våre blir utrolig gode til å finne eieren siden han som regel også er sporlegger. I tillegg vil de bli dyktige til å finne

skadeskutte husdyr siden vi som regel bruker storfeblod fra slakteriene. Og et vellykka reelt ettersøk vil være verdt mange treningsspor. Men det går ikke å skadeskyte med vilje, så det beste reelle alternativet er klauvsko med blod fra samme dyr som klauvene.

- En duft (eg. duftgruppe) som valpen utsettes for de første 2 døgn etter fødsel vil den aldri glemme. Den kan huske ca. 15 slike duftgrupper, men hunden kan jo trenes til å huske flere. Ved å legge ei fille med samme duft under matskåla hver gang valpen får mat i et par uker når valpen er et par måneder, oppnås samme effekt.
- Når hunden sporer, vil den ofte gå ut av sporet noen meter bare for å renske nesene. Vi har pleid å kalle det at den sjekker ut ferskspor, men det er slett ikke sikkert. Den vil også kunne gå ved siden av sporet, ikke nødvendigvis i lesiden, dersom sporet lukter for sterkt.
- Vi skal ikke tvinge hunden til å ha hodet høyt eller lavt. Når hunden vet hva den skal gjøre, vil den velge det alternativet som er best. Vittringsforholdene avgjør det.
- Hunden drar inn luft i den store runde delen foran av nesene, og blåser ut i den smale stripen på siden. Dette medfører at den ferdigbehandlede luften får mye større trykk og blåses langt ut til siden.

Neste foredragsholder var Tobias Gustavsson, ansatt ved SLU – Sveriges Lantbruksuniversitet, og medforfatter av boka "Spårhunden och lukterna". Disse jobber stort sett med våre store rovdyr: bjørn, ulv, jerv og gaupe. De har noen få ettersøksekvipasjer, i stedet å ha flere ekvipasjer rundt om i landet

har de noen få som de sender rundt om i landet, gjerne med helikopter om nødvendig. Det er relativt få slike ettersøk i løpet av året. Det aller meste av sporingen som SLU gjør, er på friske dyr, veldig ofte for å dokumentere rovdyrskader. Her er noen eksempler på hva hundene fra SLU sporer:

- En saueflokk er blitt angrepet. Da vil en hund fra SLU finne sporet etter dyret som har utført angrepet, og når det er funnet, vil hunden legge seg ned dersom det er et av disse rovdirene som har utført angrepet. Hvis den ikke legger seg, er det noe annet som har utført angrepet, vanligvis en hund. Dette er avgjørende for om det utbetales erstatning eller ikke. Etterat hunden har lagt seg, kan den ved hjelp av f.eks forskjellige ting markere hvilken type rovdyr som har utført angrepet.
- Hundene kan i forlengelse av eksempelet over følge sporet av dyret langt, for eksempel til man finner avføring slik at denne kan DNA-testes, og man kan eventuelt gi fellingstillatelse til gjengangere i saueflokker. I slike tilfeller er det viktig at hunden er veldig spornøy, går den en meter ved siden av sporet der dyret har gjort fra seg, kan det bli veldig langt til neste gang det skiter.

SLU begynner ikke å trene hundene ordentlig før de er omtrent året gamle, før det går det i lydighetstrening, finne leker som kan benyttes som premiering, osv. Treningen starter alltid med menneskespor på asfalt, dette mest på grunn av at menneskespor er det aller enkleste å legge, og harde overflater inneholder minst forstyrrelser. Når de først går over til duftene fra de dyrene skal kunne følge, går de aldri tilbake til menneskespor igjen.

Vi som ettersøksjegere står her overfor litt andre forutsetninger enn det hundene til SLU gjør, de har som regel et spor å forholde seg til, mens vi skal finne den skadde hjorten blandt 15 andre som var innpå bøen da det ble skutt. I tillegg er det neppe andre rovdyr i nærheten, slik at det dyret hundene til SLU finner, er nødt til å være det riktige. I hele Sverige er det omtrent like mange ulver, bjørner, jerver og gauper tilsammen som det er hjorter bare i min hjemkommune. Så det å plukke ut det skadde dyret er noe vi må gjøre, men dette er ikke noen problemstilling for SLU. Uansett, her igjen trenes hundene på den duften de skal følge på jobb, ikke husdyrblod for å følge hjort, elg, etc.

Neste post på programmet var ute. På fredagen hadde en gjeng lagt spor. Disse sporene bestod av 5 par med klauvsko, det ene sporet var det brukt blod på klauvene og i sporet, de andre 4 var uten blod og skulle simulere de friske dyrene i flokken. Sporene hadde gjerne litt forskjellig inngang, men felles var at de samla seg, og etter et par hundre meter skilte det skadde dyret seg fra flokken. Da skulle hundene selvsagt følge det skadde dyret. Disse sporene ble gjennomgått seinere på kvelden, og som alltid var det varierende grad av suksess.

Lørdagskvelden var det middag, en buffet med så mye utvalg at det var riktig vanskelig å velge. Men godt var det, noen helt nye retter fikk jeg også smake.

På søndagen var det først Harald Fischer som skulle forelese. Dette foredraget ble simultanoversatt av Schweisshundeforeningens formann, Michael Ramlau. Harald Fischer er forfatter av boka "Wie man einen Schweisshund macht", ei bok om hvordan man trener unghunden til å bli ettersøkshund, noe også

foredraget skulle handle om. Harald Fischer hadde forresten en østerrisk hunderase som jeg aldri før har hørt om. Hvordan starter så de med hundetreningen der? Jo, som Hjallis: de går ut knallhardt og bare øker etterhvert. Første spor er når valpen er 9 uker, det er da et 400 meter langt overnattingsspor. Dette er mulig kun ved riktig motivasjon! En kveld får valpen gå bort til et nyskutt vilt, og buste i det om den er interessert, helst av den typen dyr hunden skal preges på. Det vil oftest si villsvin i Tyskland, men kan og være kron- eller dåvilt. Når valpen har blitt litt gira på dette dyret, legger man spor fra dette dyret. Det sporet er en kombinasjon av klauvsko og slepespor av innvollene. Dette sporet går man dagen etter. Slik fortsetter man med nye spor, men etterhvert blir det mindre og mindre av innvollene, helt til man kun går med klauvsko, og eventuelt litt blod. Blodet var alltid fra samme dyr som klauven. Rene blodspor ved hjelp av flaske eller kjepp og svamp var helt ut selv om blodet var fra vilt. Blodspor med blod fra husdyr hadde jeg ikke turt å spørre om engang... En annen ting jeg bet meg merke i var at han aldri gikk ettersøk når det var mørkt, han venta konsekvent til dagen etterpå. Nå regner jo ikke tyskerne ettersøk der dyret blir funnet dødt innen 300 meter som ettersøk i det hele tatt, så det er mulig han går ørlite mens det ennå er mørkt...

Etter Fischer's foredrag var det lunsj og så ut igjen. Man skulle gå et spor med en 5 måneder gammel hund, men nå hadde det seg slik at det om morgenen var blitt avlivet en dåhjort som hadde hengt seg fast i nettet på fotballmål i nærområdet, så den måtte jo brukes. Fischers teorier ble testet hunden fikk

lukte på dyret, og man laget så et spor der hele dyret ble slept etter seg. Denne hunden fikk da gå to spor, et med klauvsko og et slepespor.

Etter disse to sporene var siste foredrag om det danske schweissregisterets vei videre, så da benyttet jeg sjansen til å hoppe av for at det ikke skulle bli alt for travelt på flyplassen.

Tusen takk for invitasjonen, seminaret var så interessant at jeg allerede har bestilt plass til neste som er om to år.

Dag Arne Matre

Alle foto: Olof Paulsson, SVSHK.

Flere bilder finnes her:

http://www.schweisshunden.dk/default.asp?page_id=93&spath=2012%5Fseminar%5Fnymindgab